

LĒMUMS

Jelgavā

2026. gada 26.augustā

Nr.

Par kolektīvā iesnieguma izskatīšanu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas pārskatīšanu, neatkarīga audita veikšanu un atklātas publiskā iepirkuma procedūras izsludināšanu

Jelgavas novada dome, izskatot iesniegto lēmuma projektu un kolektīvo iesniegumu par Jelgavas novada domes 2026. gada 13. aprīļa lēmuma Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā” pārskatīšanu, par neatkarīga audita veikšanu SIA “Jelgavas novada KU” darbībai un tarifa aprēķina metodoloģijai, kā arī par atklātas publiskā iepirkuma procedūras izsludināšanu, konstatēja:

[1] 2026.gada 3.augustā Jelgavas novada pašvaldībā saņemts kolektīvais iesniegums, kuru atbilstoši Pašvaldību likuma 56. pantam iesnieguši Jelgavas novada iedzīvotāji, lūdzot pārskatīt Jelgavas novada domes 2026. gada 13. aprīļa lēmumu Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā”, uzdot veikt neatkarīgu SIA “Jelgavas novada KU” darbības un tarifa aprēķina metodoloģijas auditu, kā arī izsludināt atklātu publiskā iepirkuma procedūru sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanai.

[2] Pašvaldību likuma 56. panta pirmā daļa noteic, ka Latvijas Republikas pilsoņiem, kuri iesnieguma iesniegšanas dienā sasnieguši 16 gadu vecumu un kuru dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā vai kuriem šajā teritorijā pieder likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums, ir tiesības iesniegt pašvaldībai kolektīvo iesniegumu par tās kompetencē esošiem jautājumiem. Savukārt Pašvaldību likuma 57. pants paredz kolektīvā iesnieguma izvērtēšanu un izskatīšanu domes sēdē. Minētās tiesību normas nodrošina iedzīvotājiem tiesības panākt jautājuma izskatīšanu pašvaldībā, tomēr tās neuzliek domei pienākumu pieņemt iesniedzēju prasīto lēmumu.

[3] Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. Atbilstoši Pašvaldību likuma 10. panta otrās daļas 2. punkta c) apakšpunktam domes kompetencē ir noteikt maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. panta pirmā daļa paredz, ka pašvaldība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, savukārt šā likuma 39. panta pirmā daļa nosaka, ka pašvaldība apstiprina tās kompetencē ietilpstošo sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas daļu.

[4] Jelgavas novada dome 2026. gada 28. janvārī pieņēma lēmumu Nr. 7 “Par atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā”, ar kuru noteica, ka no 2026. gada 1. jūlija līdz 2033. gada 30. jūnijam SIA “Jelgavas novada KU” nodrošina sadzīves atkritumu un mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus visā Jelgavas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā. Minētais lēmums tika pieņemts, ievērojot Jelgavas novada pašvaldības 2024. gada 28. februāra saistošo noteikumu Nr. 2 “Jelgavas novada administratīvās teritorijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi” 6.3. apakšpunktu, kas paredz, ka no 2026. gada 1. jūlija pašvaldības teritorijā tiek noteikta viena atkritumu apsaimniekošanas zona.

[5] Jelgavas novada dome 2026. gada 13. aprīlī pieņēma lēmumu Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā”, ar kuru apstiprināja maksu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un citām normatīvajos aktos noteiktajām darbībām 16,34 *euro* apmērā par 1 m³ bez pievienotās vērtības nodokļa, kā arī pieņēma zināšanai kopējo maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā 38,54 *euro* apmērā par 1 m³ bez pievienotās vērtības nodokļa.

[6] Dome konstatē, ka pašvaldība ir izvērtējusi sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma organizēšanas modeli, ņemot vērā pašvaldības administratīvās teritorijas platību, iedzīvotāju blīvumu, apkalpošanas punktu teritoriālo izkliedi, pakalpojuma nepārtrauktības nodrošināšanas nepieciešamību, vienotas atkritumu apsaimniekošanas zonas ieviešanas prasības un iespējamo tarifa pieauguma risku iedzīvotājiem. Pašvaldībā ir sagatavota tirgus nepilnības un tarifa riska analīze, tarifa un izmaksu izvērtējuma metodoloģija, salīdzinošā izmaksu izvērtējuma tabula, kā arī SIA “Jelgavas novada KU” kapacitātes un kvalitātes rādītāju apkopojums. Pašvaldība ir sniegusi paskaidrojumus arī Konkurences padomei, pievienojot tās rīcībā esošos izvērtējuma materiālus.

[7] Dome konstatē arī to, ka pirms 2026. gada 13. aprīļa lēmuma Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā” pieņemšanas tika veikts SIA “Jelgavas novada KU” iesniegtā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifa projekta izvērtējums iekšējā audita ietvaros. Iekšējā audita ziņojumā secināts, ka tarifa aprēķina metodika kopumā ir caurskatāma un ekonomiski pamatota, vienlaikus norādot uz nepieciešamību nodrošināt tarifa projektā ietvertu izdevumu pēcpārbaudi, ņemot vērā 2026. gada faktiskos finanšu un grāmatvedības izpildes datus un maršrutu plānošanas rezultātus vienotajā zonā. Audita gaitā tika veiktas korekcijas atsevišķās tarifa projekta pozīcijās.

[8] Izvērtējot kolektīvajā iesniegumā ietvertos argumentus, dome secina, ka tajā izteiktās bažas par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas apmēru, SIA “Jelgavas novada KU” finanšu rādītājiem, iespējamu izmaksu nepareizu attiecināšanu, kā arī par in-house sadarbības priekšnoteikumu izpildi pēc būtības ir vērstas uz domes pieņemto lēmumu ekonomiskā un lietderības pamatojuma atkārtotu pārvērtēšanu. Tomēr maksas pieaugums pats par sevi nav pietiekams juridisks pamats secinājumam par domes lēmuma prettiesiskumu. Tāpat kolektīvajā iesniegumā norādītie apsvērumi par iespējamu šķērssubsidēšanu vai Publisko iepirkumu likuma 4. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktā kritērija neizpildi nav pamatoti ar tādiem objektīviem un nepārprotamiem pierādījumiem,

kas paši par sevi dotu pamatu secināt, ka domes 2026. gada 28. janvāra un 2026. gada 13. aprīļa lēmumi ir prettiesiski vai obligāti atceļami.

[9] Publisko iepirkumu likuma 4. panta pirmā daļa paredz gadījumus, kuros šā likuma regulējums nav piemērojams, ja ir izpildīti tajā noteiktie priekšnoteikumi sadarbībai ar kontrolētu personu. Līdz ar to atklātas publiskā iepirkuma procedūras neizsludināšana pati par sevi nenozīmē prettiesisku rīcību, ja pašvaldība izvēlējusies normatīvajos aktos pieļautu sadarbības modeli. Apstāklis, ka kolektīvā iesnieguma iesniedzēji atbalsta citu pakalpojuma organizēšanas modeli, nerada domei juridisku pienākumu mainīt jau pieņemto risinājumu, ja nav konstatēts tā prettiesiskums. Augstākās tiesas Senāts ir nostiprinājis atziņu, ka pašvaldībai ir rīcības brīvība izvēlēties starp vairākiem tiesību normās paredzētiem atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas veidiem, un privātpersonai nav subjektīvo tiesību prasīt konkrēta modeļa, piemēram, publiskā iepirkuma, piemērošanu (skat. Augstākās tiesas Senāta 2015.gada 23.janvāra spriedums lietā Nr. A42513407).

[10] Dome nekonstatē arī tiesisku pamatu Jelgavas novada domes 2026. gada 13. aprīļa lēmuma Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā” atcelšanai pēc iestādes iniciatīvas. Kolektīvajā iesniegumā minētie apsvērumi nepierāda tādu jaunatklātu vai iepriekš nezināmu tiesiski nozīmīgu apstākļu esību, kas obligāti prasītu minētā lēmuma atcelšanu. Tāpat normatīvie akti neuzliek pašvaldībai pienākumu obligāti uzdot neatkarīgu ārēju auditu tieši tādā apjomā un termiņos, kā to pieprasa kolektīvā iesnieguma iesniedzēji, vai noteikt pašvaldībai saistošu rīcību par turpmākiem iepirkuma risinājumiem vairāku gadu perspektīvā.

[11] Dome atzīst par pamatotu iedzīvotāju interesi par caurskatāmu, ekonomiski pamatotu un nepārtrauktu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tomēr secina, ka pašvaldības rīcībā jau ir veikti izvērtējumi un kontroles pasākumi, kas bija pietiekams pamats minēto domes lēmumu pieņemšanai. Tādēļ kolektīvajā iesniegumā ietvertie prasījumi nav atbalstāmi.

Vadoties no norādītā un pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 10. panta otrās daļas 2. punkta c) apakšpunktu, 56. un 57. pantu, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. un 39. pantu, Publisko iepirkumu likuma 4. pantu, Jelgavas novada dome, atklāti balsojot, nolēm:

1. Atzīt par izskatītu kolektīvo iesniegumu par Jelgavas novada domes 2026. gada 13. aprīļa lēmuma Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā” pārskatīšanu, par neatkarīga audita veikšanu SIA “Jelgavas novada KU” darbībai un tarifa aprēķina metodoloģijai, kā arī par atklātas publiskā iepirkuma procedūras izsludināšanu.

2. Neatbalstīt kolektīvajā iesniegumā ietvertos prasījumus par:

2.1. Jelgavas novada domes 2026. gada 13. aprīļa lēmuma Nr. 2 “Par atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu Jelgavas novada administratīvajā teritorijā” pārskatīšanu vai atcelšanu;

2.2. kolektīvajā iesniegumā minētā pagaidu risinājumu kopuma īstenošanu;

2.3. neatkarīga ārēja audita uzdošanu kolektīvajā iesniegumā noteiktajā apjomā un termiņos;

2.4. atklātas publiskā iepirkuma procedūras izsludināšanu kolektīvajā iesniegumā noteiktajā kārtībā;

2.5. citu kolektīvajā iesniegumā ietverto prasījumu izpildi, ciktāl tie paredz domei juridiski nesaistošu, priekšlaicīgu vai normatīvajos aktos neparedzētu rīcību.

3. Pieņemt zināšanai, ka pašvaldība, pieņemot lēmumus sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanas un maksas noteikšanas jomā, ir veikusi tirgus nepilnības, tarifa riska, izmaksu un kapacitātes izvērtējumu, kā arī tarifa projekta audita pārbaudi, un ka SIA "Jelgavas novada KU" darbības un sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas piemērošanas uzraudzība tiek nodrošināta pašvaldības kompetences ietvaros normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

4. Uzdot Jelgavas novada pašvaldības administrācijai informēt kolektīvā iesnieguma pilnvaroto pārstāvi par pieņemto lēmumu.

Domes priekšsēdētājs

I.Zālītis